

Jeden pacjent - dwa zawody. Farmacja kliniczna i opieka
farmaceutyczna w praktyce -
współpraca lekarzy i farmaceutów

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego, ul. Pawińskiego 3a, 02-106 Warszawa e-mail: msizp@wum.edu.pl Katedra i Zakład Farmakoterapii i Opieki Farmaceutycznej, ul. Banacha 1, 02-097 Warszawa e-mail: farmakoterapia@wum.edu.pl Studium Komunikacji Medycznej, ul. Litewska 16, 00-575 Warszawa e-mail: antonina.doroszewska@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Aneta Nitsch-Osuch Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Magdalena Bujalska-Zadrozny Dr hab. Antonina Doroszewska
Koordynator przedmiotu	Wydział Lekarski Prof. dr hab. n. med. Aneta Nitsch-Osuch

	Wydział Farmaceutyczny Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Magdalena Bujalska-Zadrozny
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Wydział Lekarski Dr hab. n. med. i n. o zdr. Magdalena Łoś
Prowadzący zajęcia	Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego Prof. dr hab. n. med. Aneta Nitsch-Osuch Dr hab. n. med. i n. o zdr. Magdalena Łoś Mgr farm. Joanna Oberska Katedra i Zakład Farmakoterapii i Opieki Farmaceutycznej Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Magdalena Bujalska-Zadrozny Dr n. farm. Anna Dworakowska Dr hab. Magdalena Skarżyńska Zakład Farmacji Stosowanej Dr n. farm. Sylwia Osowska Studium Komunikacji Medycznej Dr hab. Antonina Doroszevska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	I, II ,III - semestr zimowy i letni		Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		6	0.24	
ćwiczenia (C)				
e-learning (e-L) w trybie asynchronicznym		16	0.64	
e-learning (e-L) w trybie synchronicznym		8	0.32	
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0.8	

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Celem nauczania jest rozwijanie umiejętności międzyzawodowej współpracy merytorycznej farmaceuty i lekarza w ramach opieki farmaceutycznej i farmacji klinicznej. Zajęcia fakultatywne realizowane są w ramach współpracy międzywydziałowej dla studentów kierunku lekarskiego i farmacji.
----	--

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 29 września 2023)
--	---

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

B.W26.	zasady prowadzenia badań naukowych służących rozwojowi medycyny;
B.W25.	możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy lekarza;
D.W7.	specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią);
G.W11.	podstawowe regulacje z zakresu prawa farmaceutycznego, w tym zasady obrotu produktami leczniczymi i medycznymi, wystawiania recept, w tym e-recept, refundacji leków, współpracy lekarza z farmaceutą, zgłaszania niepożądanego działania leku;

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

B.U8.	korzystać z medycznych baz danych oraz właściwie interpretować zawarte w nich informacje potrzebne do rozwiązywania problemów z zakresu nauk podstawowych i klinicznych;
C.U11.	przygotowywać zapisy form recepturowych wybranych substancji leczniczych oraz wystawiać recepty, w tym e-recepty, zgodnie z przepisami prawa;
E.U20.	udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 29 września 2023 r. wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	zasady współpracy międzyzawodowej lekarza i farmaceuty w ramach opieki farmaceutycznej i farmacji klinicznej
----	--

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym
----	--

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętność stałego dokształcania się
----	--

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
S1	Wprowadzenie - opieka farmaceutyczna w zintegrowanym systemie ochrony zdrowia – podstawowe założenia i doświadczenia międzynarodowe - seminarium asynchroniczne	W1, K1, B.W25, G.W11, E.U20,
S2	Opieka farmaceutyczna w kontekście opieki koordynowanej w POZ - seminarium asynchroniczne – 2 h	B.W26, E.U20, K1,
S3	Analiza farmakoterapii pacjenta. Cele terapeutyczne, monitorowanie i optymalizacja terapii – przykład pacjenta z zespołem sercowonerkowo-metabolicznym - seminarium asynchroniczne – 2 h	K1
S4	Opracowanie indywidualnego planu opieki farmaceutycznej. Sporządzanie raportu przeglądu lekowego dla lekarza oraz zaleceń i materiałów edukacyjnych dla pacjenta – przykład pacjenta z zespołem sercowo-nerkowo-metabolicznym (kontynuacja) - seminarium synchroniczne – 4 h	G.W11, B.U8. K1,
S5	Rola lekarza i farmaceuty w ramach opieki farmaceutycznej – omówienie wyników badań krajowych i zagranicznych – seminarium asynchroniczne	B.W25, E.U20, W1, K1
S6	Rola farmaceuty w żywieniu pozajelitowym w szpitalach – seminarium synchroniczne – 4 h	C.U11, W1, K1
S7	Antybiotykoterapia – nadzór nad farmakoterapią, procedury postępowania - seminarium asynchroniczne (2 h) + seminarium synchroniczne (2 h)	C.U11, W1, K1
S8	Komunikacja w interdyscyplinarnym zespole (symulacje rozmów) – metody usprawniające komunikację w zespole terapeutycznym - seminarium kontaktowe 1 – 3h w terminie ustalonym z grupą	D.W7, W1, K1
S9	Komunikacja w interdyscyplinarnym zespole (symulacje rozmów) – sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach w komunikacji w zespole terapeutycznym - seminarium kontaktowe 2 – 3h w terminie ustalonym z grupą	D.W7, W1, K1

7. LITERATURA
Obowiązkowa
1. M. Bujalska-Zadrożny i A. Dworakowska (red.). Opieka farmaceutyczna w profilaktyce przewlekłej choroby nerek, Warszawa 2026. ISBN: 978-83-7637-660-8.
2. PTFarm. Wytyczne Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego dotyczące prowadzenia świadczenia zdrowotnego - Przegląd Lekowy, Warszawa 2023. ISBN: 978-83-64968-31-0.
3. Doroszevska A., Kaczor M., Symulacja medyczna metodą kształtowania umiejętności nietechnicznych i kompetencji społecznych, s. 81.-89.
Uzupełniająca
1. A. Mastalerz-Migas, A. Biesiada, M. Babicki (red.). Opieka koordynowana krok po kroku, strefaPOZ.pl, Warszawa 2025. ISBN: 978-83-971184-2-3

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
B.W25, B.W26, D.W7, G.W11, B.U8, C.U11, E.U20	Udział w seminariach. Zdanie testu na platformie e-learningowej – test składa się z 10 pytań, jest jednokrotnego wyboru, z 4 możliwymi odpowiedziami. Weryfikacja umiejętności komunikacji i kompetencji społecznych: karta obserwacji procesu komunikacji podczas zajęć kontaktowych. Pozytywna ocena nabytych umiejętności i kompetencji uzyskana u Prowadzących zajęcia	Zaliczenie testowe >70% poprawnych odpowiedzi na platformie e-learningowej.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Informacje nt. zajęć przekazywane są wyłącznie mailem na studenckie konta poczty WUM. Zgodnie z zarządzeniem JM Rektora WUM, Studenci są zobowiązani do korzystania z adresów mailowych WUM do korespondencji z Nauczycielami. Przy Zakładzie Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego działa Studenckie Koło Naukowe Zarządzania w Ochronie Zdrowia (kontakt do opiekuna naukowego SKN: mbogdan@wm.edu.pl). Informacje o SKN dostępne są na stronie Zakładu.

Przy Katedrze i Zakładzie Farmakoterapii i Opieki Farmaceutycznej działa Studenckie Koło Naukowe Opieki Farmaceutycznej PANACEUM (kontakt do opiekuna naukowego SKN: anna.dworakowska@wum.edu.pl) oraz Studenckie Koło Naukowe Farmacji Klinicznej (kontakt do opiekuna naukowego SKN: magdalena.skarzynska@wm.edu.pl). Informacje o SKN dostępne są na stronie Katedry.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich